

Blaarkopfan, maar productie telt ook

Melkveehouder Jeroen van der Kooij uit Maasland ziet Blaarkop als ideaal ras op veenweide

De Blaarkopvlees- en zuivelketen begint concrete vormen aan te nemen. Melkveehouder Jeroen van der Kooij uit Maasland doet eraan mee. „Het is een fantastisch initiatief en het is een uitgelezen kans voor Blaarkopfans zoals ik.” Toch maakt hij nog niet volledig deel uit van de keten: „Productie telt voor mij ook.”

Het Blaarkopjongvee staat nog in het land, maar zijn zeventig melkkoeien staan al volledig op stal. Ook het veenweidegebied langs de A20 is te nat om het vee langer op de zachte veenbodem te beweiden. De 39 Blaarkopossen, die de hele zomer verderop in het land hebben gestaan, zijn eind september al opgehaald.

„Die ossen komen van diverse boeren. Ze brengen de zomer buiten bij mij door en worden in september weer opgehaald om afgemest te worden”, legt de melkveehouder uit. „Dat is momenteel vooral de manier waarop ik mijn steentje bijdraag aan de Blaarkopvlees- en zuivelketen. Ik heb veel land dat ik niet helemaal gebruik.” Hij beheert 42 hectare van Natuurmonumenten en heeft zelf nog 30 hectare. „Die ossen kan ik dus wel kwijt. Het past bij mijn bedrijfssysteem.”

Van der Kooij heeft een biologische melkveehouderij met zo'n 140 dieren. Hij heeft zo'n zeventig koeien aan de robot en een ruime jongveestapel. Behalve aardappelen en biologisch krachtvoer voert hij niets bij. Zijn koeien moeten het dus doen met arm grasland. Blaarkoppen zijn daar ideaal voor. „Ze hebben het naar hun zin op arme veenweidegronden. Holsteinkoeien vallen op een gegeven moment toch stil in hun groei.” Hij heeft geen zuivere Blaarkoppen, maar kruisingen. „Ik kies dan toch voor productie. Kruisingen geven meer dan zuivere Blaarkoppen en ik profiteer van de eigenschappen. Ze doen meer met minder.”

Gegarandeerde afzet

Het idee achter de keten spreekt hem erg aan. „Het mooiste is natuurlijk als je van kalf tot vlees in eigen hand kunt houden”, zegt hij. „En als je dan een gegarandeerde afzet hebt tegen een goede prijs, wat wil je nog meer?” Zijn stierkalfjes worden met een 100 procent Blaarkopstier opgekocht voor de keten, maar wellicht is de melk ook iets om over na te denken. „Zeker nu bekend is geworden dat Blaarkopmelk goede vetzuren bevat, waardoor deze als erg gezond bestempeld kan worden, nodigt het inderdaad uit om er wat mee te gaan doen”, geeft hij toe. Het is voor hem wel de vraag of Blaarkopmelk meer op gaat brengen dan biologische melk. „Ik lever nu aan Eko-Holland en krijg daar een goede prijs voor. Als ik mijn Blaarkoppen afzet, of het nu melk is of vlees, wil ik daar een meerprijs voor krijgen omdat het biologisch is. Zolang het onduidelijk is of dat kan, kies ik daar nog niet voor.”

Holsteinisatie

Van der Kooij heeft niet altijd Blaarkoppen gehad. Zijn vader is het melkveebedrijf begonnen met Holsteinkoeien, die afstammelingen waren van SuperStar. „Op het bedrijf was sprake van een Holsteinisatie”, lacht de melkveehouder. „Dat was niet verkeerd. Zijn koeien gaven veel melk, maar na twee tot drie jaar waren ze versleten.” Van der Kooij zag meer toekomst in duurzaamheid. In 2007 stapte hij over op biologisch. Een logische stap meent hij, want hij deed al aan kringlooplandbouw en aan het bovengronds uitrijden van mest. „Misschien heb ik die stap wat te resoluut genomen, maar ik vond dat het nodig was. In de zomer heb ik de overstap gemaakt en in het najaar voerde ik al geen bijproducten meer.” Het armere gras zorgde ervoor dat het rantsoen drastisch veranderde. Alleen met het bijvoeren van 15 kilo perspulp met 5 kilo droge stof haalden zijn Holsteiners nog de 8500 liter. „Daar ben ik mee gestopt, want ik vond het geen prettig idee dat ik het voer ergens anders vandaan moest halen om veel productie te genereren.” Dus ging hij op zoek naar een ander ras, dat tegen een stootje kon. Zijn eigen Holstein-koeien pasten niet meer in het bedrijfssysteem. Hij experimenteerde met Fleckvieh, Brown Swiss en met Montbeliarde, maar pas bij de Blaarkop was hij tevreden. „Een mooie koe, klein en gespierd.”

Hij begon met het insemineren van een kwart van zijn veestapel. Maar de resultaten waren zo goed, dat hij nu, drie jaar later, op 75 procent zit. „Ze doen het goed. Natuurlijk is de productie gezakt, van 8000-8500 liter naar 6000-6200 liter, maar mijn krachtvoergebruik is gehalveerd. Ik haal meer uit mijn eigen voer. De eerste zijn nu aan de melk.” Hij lacht. „Het klinkt misschien wat controversieel, een authentiek ras hightech aan de robot, maar het werkt. Ik heb 6,5 jaar geleden toen ik overstapte op robotmelken, 15 van mijn 58 Holsteinkoeien weggedaan, omdat ze die robot niet accepteerden. Maar met die Blaarkoppen heb ik totaal geen problemen. Ze zijn enorm nieuwsgierig.”

Jeroen van der Kooij: 'kruisingen geven meer melk dan zuivere blaarkoppen en ik profiteer van de eigenschappen

Dubbeldoel

Hij fokt via het Triple-a-systeem. Het richt zich meer op de duurzaamheid van de koe dan op de productie. „Dat bevalt goed. Eén op de drie komt niet op de tweede lijst, landelijk gezien. Ik zie het zelf ook, ik heb veel minder uitval onder de vaarzen. Momenteel gaat het erg lekker. De vaarzen kalven af bij ongeveer twee jaar en twee maanden. Mijn doelstelling is een gemiddelde leeftijd in de toekomst van ongeveer zeven jaar.” Met een aantal Blaarkoppen wil Van der Kooij doorfokken, zodat hij 100 procent zuivere Blaarkoppen krijgt. Maar hij is niet van plan alles zuiver te gaan fokken. Productie blijft belangrijk „Dan kan ik wel weer een nieuwe stalling gaan bouwen om mijn productie op peil te houden”, zegt hij. „Ik ben net klaar met een nieuwe potstal voor mijn jongvee en droge koeien.” Maar de melkveehouder blijft wel zoeken. „Met Blaarkoppen moet je je richten op melk en vlees, maar daar wil ik in mijn voer geen onderscheid in gaan maken, dus ik moet nog eens goed nadenken hoe ik die fokkerij verder ga aanpakken. Dat zijn vragen waar ik nu tegenaan loop. Maar dat is leuk”, zegt hij er meteen achteraan. „Die uitdaging heb ik nodig in mijn werk.”

Hij ziet veel potentie in zijn Blaarkoppen. Laatst heeft hij Blaarkopslagroom mogen proeven. „Dat was enorm lekker. Het heeft potentie, maar we moeten dat wel kunnen bemerken. Niet dat het product op de grote hoop belandt. Aan de prijsvorming moet dus ook wat gedaan worden, wil het ons wat opleveren. Ik denk dat veel meer boeren kunnen profiteren van de Blaarkop. Je moet wel accepteren dat je met dezelfde hoeveel koeien minder melk produceert, maar het schept kansen. Melkproductie is niet het enige waar je het op hoeft verdienen als boer.”

Blaarkopvlees- en zuivelketen

Een sterk Blaarkopmerk is het uitgangspunt van de Blaarkopvlees- en zuivelketen. Over tien jaar wil de organisatie een sterk Blaarkopmerk in de markt hebben gezet. Blaarkopvlees, -melk en -zuivel moet dan bij allerlei restaurants, keurslagers en overheidsinstellingen te verkrijgen zijn.

Zo'n duizend dieren staan er nu in natuurgebieden en op stal. Zo'n tien tot twintig runderen worden per week afgezet. De Ruitenburg slagers en in toenemende mate de Kruideniersgroep nemen de afzet voor hun rekening. Boeder/Hunland zorgt voor de aanvoer.

Enkele jaren geleden zijn de betrokken partijen al met elkaar in contact gekomen. Nu begint de keten vastere vormen aan te nemen. Ben Barkema van Rivierduin G38 Advies zet een fokprogramma op, nieuwe afnemers melden zich en er zijn gesprekken gaande met melkfabrieken. Boeren die willen leveren aan de keten moeten wel gaan voldoen aan de eisen die de Milieukeur stelt.

Marjolein van Woerkom

Bron: Nieuwe Oogst, editie Noord, 13 november 2010.

Foto: Roel Dijkstra